

NEW SCHOOL

NEW SCHOOL

Lahden ammattikorkeakoulu

Muotoilu- ja taideinstituutti

Kuvataide

Opinnäytetyön kirjallinen osuus

Harri Salmi

Toukokuu 2011

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	4
2. Surrealismi	5
3. Graffiti ilmiönä	6
4. Graffitikulttuurin kanssa voi elää	7
5. Jazz -musiikki tulee mukaan	8
6. Ajan henki ja nykytaide	8
7. Kehitys ja muutos	10
8. Työskentely	10
9. Taiteilijabrändi	12
10. Yksityisnäyttely Taidekeskus Taarastissa	14
11. Lopuksi	16

LIITTEET

KIRJALLISUUS

1. Johdanto

Tässä opinnäytetyössäni tulen käsittelemään kiinnostukseni kohteita taiteessa ja taiteeni tekemisessä. Kuvailen omia lähtökohtiani sekä tekemisessäni vakinaistuneita metodejani. Maalauksiini on muodostunut selkeä ja toistuva tematiikka. Kuvissani yhdistyvät graffititaide, nykytaide ja surrealismi. Kerron tyypillisiä ja tunnistettavia asioita näistä taiteen tyyliuunnista ja yhteyksistä minun omiin teoksiini.

Maalauksissani heijastuu ja esiintyy teemana *jazz*. Tämä musiikki ja sanan käyttö maalauksissani ovat tärkeitä minulle. Kuvailen tyyliäni sanoin: *urbaania kolmiulotteista typografista kuvataidetta*. Nuoruuteni graffitimaalaamisesta muodostui tiennäyttävä nykyiselle ilmaisulleni ja tyyliäni. Kirjoitan ja lainaan tekstiä myös taiteilijabrändistä sekä lyhyesti keltaisen värin filosofiasta, joka on lempivärini. Kerron lisäksi vielä opinnäytetyönäyttelystäni, joka oli helmikuussa 2011 Taidekeskus Taarastissa Nastolassa.

2. Surrealismi

Yksi suuri rakkauteni on kiinnostus surrealismiin. Surrealisteista tärkeimmät esikuvani ovat Salvador Dali, Giorgio de Chirico ja René Magritte. Nykyiset maisemakuvani tulevat surrealismien puolelta. Maalaan mielelläni esimerkiksi aavikoita ja muita maisemia, joihin yhdistän urbaaneja *new school* -graffitin elementtejä. Surrealismissa minua kiehtoo myös unimaailma. Tunnetuimpien surrealistien teokset ovat ikään kuin visuaalisia arvoituksia. Dali tavoitteli unelle tunnusomaista halluusiomaisuutta äärimmäisen tarkalla yksityiskohtien kuvaamisella.

Surrealistit ovat tutkineet piilotajunnan maailmaa ja unien ulottuvuutta lukuisin tavoin. Tätä tyyliä ei voi verrata abstraktiin taiteeseen siinä mielessä, että surrealistinen taideteos kuvaisi pelkästään jotain esteettistä, pelkkää muotoa tai epätodellisia asioita. Nimensä mukaisesti surrealismi on ylirealistista, se kuvaa nimenomaan todellisuutta, mutta omin keinoin. Tämä tyyli kyseenalaistaa realismin naiiviuden ja naturalistisen kuvauksen. Surrealistien mukaan naturalistinen kuvaus lukitsee tietyn tavan nähdä todellisuus, ja tätä konventionaalisuutta surrealismi pyrkii rikkomaan.

Semioottisesti surrealismien voi sanoa luovan oman kohteensa viittaukselle. Esine, jota esimerkiksi maalaus kuvaa, korvataan jollakin luonnollisesta poikkeavalla. Tämän tyylin kuvaamien asioiden välillä vallitsee aina vähintäänkin assosiativinen yhteys. Tämä saa aikaan sen, että surrealismi kuvaa ulkopuolista todellisuutta. Poikkeavuus ei ole siinä mitään kuvataan, vaan kuvauksen tavassa. Surrealismi kyseenalaistaa ja laajentaa tottumusten ja tapojen riistämää todellisuutta, uudelleen realisoi sitä.

Useissa maalauksissani on surrealistinen tunnelma. Unenomaiset maisemani syntyvät teknisesti tarkalla maalauksijäljellä. Esimerkiksi maalaukseni *Lumous* (2010) on selkeä kuvaus surrealismista. Maalauksessa dekoratiivinen elefantti seisoo oikeassa reunassa katse vasemmalle. Taustalla on taivaalla aurinko ja pilviä sekä pieniä lintuja. Taivaan värit vaihtuvat keltaisesta, vihreän kautta tumman siniseen pyörteen muodossa.

Maalauksessa maassa on vuoristoa, jonka kukkulat saavat heijastusta auringosta. Elefantti on lumoutuneena taivaan auringosta ja väreistä. Toinen hyvä esimerkki kiinnostuksestani surrealismiin on maalaus *Viileä henkäys* (2009). Tässä maalauksessa on rauhallinen ja pehmeä tunnelma. Taivas on vaalean sininen ja tummuu ylöspäin mentäessä. Maa on maalattu hopeamaalilla tasaväriseksi. Maalauksen oikeassa reunassa on työstämäni kolmiulotteinen *jazz*-muoto, joka on maalattu keltaisen ja oranssin sävyillä.

3. Graffiti ilmiönä

Nuorempana harrastin graffitien tekoa, joka näkyy minun akryylimaalauksissani. Näiltä ajoilta on jäänyt myös voimakas värimaailmani. Käytän paljon kirkkaita ja raikkaita värejä. Keltainen on lempiväriini ja olen aina käyttänyt sitä paljon. Värien kautta haluan välittää myös iloa ja positiivista asennetta katsojalle. Nuoruuteni graffititaiteen esikuvat tulevat Saksasta, joista merkittävin on kuva-graffititaiteilija Mirko Reisser eli DAIM (s. 1971), joka asuu ja työskentelee Saksassa, Hampurissa. Hän oli yksi niistä henkilöistä, joka kehitti ja maalasi Saksassa 1990-luvulta alkaen graffitin *new school* -tyyliä. Myös minun tyylini on samaa, mikä tarkoittaa kokeilevaa ja uutta tyyliä.

Tilastoinnissa graffitit lasketaan Suomessa samaan kategoriaan ilkivallan kanssa. Ilmiöt ovat kuitenkin dynamiikaltaan erilaisia. Ilkivalta on spontaania pahanolon tunteen purkamista, sotkemista ja rikkomista: valtaa vailla olevien ihmisten vallankäyttöä. Syyt ilkivallan lisääntymiseen löytyvät sosiaalisesta ja taloudellisesta ahdistuksesta, osattomuudesta. Graffitiä tekevät tavalliset keskiluokan nuoret.

Betoniseinämaalari ei pura pahaa oloa maalatessaan vaan hakee jännitystä elämäänsä ja nauttii ilmaistessaan itseään. Ilkivaltaan ajaudutaan, mutta graffitin tekeminen on suunnitelmallista. Katsotaan paikka, tehdään luonnokset, hankitaan materiaalit ja toteutetaan projekti. Graffitikulttuuri on tyypillinen länsimainen nuorison vastakulttuuri, jollaisia syntyy yhä tiheämpään tahtiin.

Miksi sukupolvien välinen dynamiikka länsimaissa on muotoutunut sellaiseksi, että

nuorison on erottauduttava tähän tapaan? Kysymykseen vastaaminen ei käy käden käänteessä, mutta oma merkityksensä lienee yhä kiihtyvällä muutostahdilla. Uusiin tilanteisiin sopeutuminen vaatii erilaisia valmiuksia ja arvoja kuin aiemmilta sukupolvilta on omaksuttavissa. Meillä on sellaiset nuorisokulttuurit kuin olemme ansainneet.

4. Graffitikulttuurin kanssa voi elää

Elämä suurissa yhdyskunnissa edellyttää ihmiseltä joustavuutta. Jos yrittää puuttua kaikkeen mikä ei miellytä, menehtyy ennen pitkää omaan stressiinsä. Hullulta tuntuu, että pystymme sietämään suuria ja terveydelle tuhoisia kulttuurin piirteitä paremmin kuin pientä erilaisuutta. Samaan aikaan graffitit, pienet merkit siitä, että kaupungissa asuu taiteellisia nuoriakin, pyritään osoittamaan vakavaksi ongelmaksi.

Graffitin tekeminen on kaupunki-ihmisen ikivanha huvitus ja jatkunee jossakin muodossa niin kauan kuin on kyniä ja seiniä. Nuorisotoimen järjestämät lailliset graffitiprojektit kiinnostavat osaa porukasta. Suodaan se heille ja annetaan betonin kukkia meluaidoissa ja alikulkutunneleissa. Graffiti on nuorten itseilmaisua, suvaitaan sitä ja opetellaan elämään rinnakkain toistemme kanssa. Kuvataidetta, joka miellyttäisi kaikkia ei voi olla.

Minä aloin maalata graffiteja nuoruudessani 90-luvun lopulla Hollolassa, jossa synnyin ja asuin ensimmäiset 20 vuotta. Aluksi harjoittelin spraymaalamista hylätyssä betonibunkkerissa kavereiden kanssa. Myöhemmin kun tekniikka ja tyyli kehittyi, lähdin maalaamaan alikulkutunneleihin. Minulla oli alusta alkaen ajatus, että en halua sotkea seiniä vaan tehdä näyttäviä, värikkäitä ja isoja 3D-graffiteja. En koskaan tehnyt tageja eli töherryksiä, joita näkee esimerkiksi bussien penkkien selkänojissa ja katukuvassa.

5. Jazz -musiikki tulee mukaan

Kuuntelin jo nuoruudessani jazz-musiikkia, mikä vaikutti myös graffitimaalaamiseen. Minun sanaksi muodostui *Jazz*. Sama sana kulkenut mukana 90-luvun lopulta tälle vuosikymmenelle asti siirtyen akryylimaalauksiin. Nuorena pidin erityisesti saksalaisesta 3D-graffititaiteesta, joista tunnetuimmat ovat DAIM ja LOOMIT. He edustavat uutta *new school* -tyyliä, jota minä itse kehittelin lisää ja myös maalasin. Tein myös 2000-luvun alussa seinämaalauksia tilaustyönä Lahdessa muun muassa Citypalatsin nettikahvilaan ja Puolenkuunpelit liikkeeseen. Olen myös maalannut ison tilaustyön spraymaaleilla Kouvolan rautatieasemalle.

Maalauksissani seikkailevat usein myös elefantit. Näissä eläimissä minua kiehtoo niiden rauhaa rakastavuus ja ehkä ne kuvastavat myös itseäni. Pääsen maalatessani oikeaan tunnelmaan kuuntelemalla jazz-musiikkia, jota myös itse soitan pianolla. Mieluisaa maalausmusiikkia on Miles Davis. Useimmille jazzin tyyleille on tyypillistä keinuva rytmi sekä improvisaation suuri osuus, jollaista on osittain myös maalaustekniikkani. Rakkauteni jazziin näkyy myös maalauksissani, joissa toistuu urbaani, kolmiulotteinen, typografinen ja graffitinomainen sana *jazz*. Musiikki ja kuvien tekeminen ovat aina kulkeneet minulla rinnakkain ja tukeneet toinen toistaan. Musiikkiluokat ala-asteella ja lasten- ja nuorten kuvataidekoulu 12 vuotta sekä myöhemmin kuvataidepainotteinen lukio antoivat mielestäni jo alkuinnostukset ja opit nykyiselle taideuralleni. Opiskelin useita vuosia myös pianonsoittoa Lahden konservatoriossa ja -musiikkiopistossa. Pianon soiton koen myös hyvin inspiroivana.

6. Ajan henki ja nykytaide

Jatkuva työskentely on edellytyksenä kuvataiteilijan työssä edistymiselle, sillä monien taiteilijoiden työtekniikat sisältävät erilaisten materiaalien ja niiden työstämistekniikoiden hallintaa, puhumattakaan kädentaidoista yleisemmin. Taiteellinen ja visuaalinen lahjakkuus vaatii vaalimista. Taiteilijan työ on hyvin yksilöllistä, ja jokaiselle kehittyy yleensä oma tapa työskennellä sisällön ja muodonannon välillä. Ympäristön merkitys ideoiden kehittämisessä taideteoksiksi maalauksiksi, veistok-

siksi, kuviksi tai muiksi taideteoksiksi on suuri, ja siksi taiteilijat tarvitsevat usein virikkeitä muusta taiteesta, esteettisestä tutkimuksesta tai sosiaalisesta elämästä. Ideoiden lähteenä voi tietenkin olla mikä tahansa todellisen ja kuvitellun maailman väliltä.

Kun nykytaide sisältää tavallisesti uusia näkökulmia, aiheita, materiaaleja, tekotapoja tai ideoita, sen ymmärtämistä pidetään joskus perinteistä taidetta vaikeampana. Nykytaide saavuttaa usein arvostusta paljon myöhemmin sen julkaisemisen jälkeen. Taide on sidoksissa aikansa elämäntapaan. Nykytaiteen rooliin kuuluu etsiä taiteen uusia ilmaisukeinoja ja esitellä niitä. Myös taiteessa on omia valtavirtauksia, sivujuonteita ja muoti-ilmiöitä siinä missä tieteissä ja millä muulla alalla tahansa. Joskus taiteessa on nähtävissä selvästi jokin vallitseva tyyli tai ilmaisutapa, mutta kaikkina aikoina näin ei ole.

Kiinnostukseni nykytaiteeseen ilmenee ja näkyy eri tyylien yhdistämisessä. Surrealistinen tausta maalauksessa yhdistyy kokeilevan urbaanin graffititaiteen kolmiulotteisiin typografisiin muotoihin etualalla. Myös jazz-musiikki heijastuu maalauksien tunnelmassa. Uusin maalaukseni tältä keväältä 2011 on *Funky*. Tämä kuva edustaa hyvin tämän hetken kiinnostukseni kohteitani ja ilmaisuani. Kuvassa on vihreän sävyillä ja hopealla maalattu *jazz*-muoto. Tausta on maalattu punaisen sävyillä ja mustalla. Tunnelma on fiilistelevän rento ja nimensä mukaan funky.

Viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana taiteiden väliset rajat ovat madaltuneet. Nykytaiteen piiri on laajentunut visuaalisten taide-esineiden esittämisestä moneen suuntaan avautuvaksi käsitteeksi. Rajojen ylittäminen on yleistynyt ja nykytaide voi ottaa suhdetta lähes mihin tahansa inhimilliseen. Nykytaide on kehittynyt pienistä avantgardetaiteen kokeiluista lähes teollisuuden kaltaiseksi toiminnaksi. Nykytaiteen piirissä oleva koulutus on lisääntynyt ja nykytaiteen museot, taidegalleriat ja taidemarkkinat houkuttelevat lisääntyviä yleisömääriä. Vaikka nykytaiteen foorumit ja keinot näyttävät tänään melko vakiintuneilta, ainoa varma asia, joka länsimaisen nykytaiteen tulevaisuudesta voidaan sanoa, on sen muutos.

7. Kehitys ja muutos

Vuonna 2003 maalasin viimeisen graffitini. Opiskelin niihin aikoihin myös graafista suunnittelua Kymenlaakson ammattikorkeakoulussa kahden vuoden ajan. Graafisella alalla tarvitaan myös taiteellisia ja visuaalisia valmiuksia. Ennätin työskennellä jo mainostoimistoissakin art director-assistenttina. Mainosala ei kuitenkaan kiinnostanut minua riittävästi. Halusin kuitenkin keskittyä enemmän taidemaalaukseen kankaalle. Maalasin aluksi perinteisiä maisemamaalauksia, mutta ne eivät kuitenkaan tuntuneet omalta jutulta. Sitten mietin, että mitä rupeaisin maalaamaan, sillä maalaamisen halu ja intohimo oli todella suuri! Sen jälkeen tajusin, että minullahan oli jo olemassa tunnettu tyyli ja katu-uskottavuutta graffitipiireissä sekä -kulttuurissa. Sana *Jazz* alkoi elää kankailla. Tyyli oli kolmiulotteista ja värikästä. Tyyli alkoi myös kehittyä kankailla. Joissakin maalauksissa graffitin omainen kirjainyhdistelmä ei ollutkaan pääosassa maalauksissa.

Esimerkiksi maalaus *Take a ride* (2005) on matkakokemus Lontoosta, jossa lomailin vuonna 2005. Maalauksessa on kuvattuna Lontoon hektistä kaupunkielämää, rakennuksia, lentokoneita ja brittiläistä kulttuuria. Löysin myös kaupungista live jazzclubin, jonka nimi oli *One hundred club*. Clubin nimi päätyi myös maalaukseen kokemuksineen ja tunnelmineen. Lopuksi minä vielä maalasin tähän maalaukseen pienen tunnusmerkkini *Jazz* kirjainyhdistelmän. Mielestäni tämän yhdistäminen surrealistisiin ja nykytaiteellisiin maisemiin ja ympäristöihin maalauksissani eri kokoisina ja muotoisina vaikutti hyvältä ja omaperäiseltä idealta. Vuosien kuluessa muoto kehittyi ja sai lisää vaikutteita Saksasta.

8. Työskentely

Tällä hetkellä minulla on maalausstudio kotini yhteydessä Lahdessa. Hyvät puolet on siinä, että voin välillä keskeyttää prosessin ja vaikka syödä ja rentoutua sohvalla ja tehdä muita asioita. Huono puoli on se, että kotini rajoittaa maalauksieni kokoa. Haluaisin maalata isompia yli kolme metriä leveitä maalauksia, mutta se vaatisi erillisen työhuoneen. Suurin maalaamani teokseni *Silver haze* on leveydeltään 130 cm ja korkeudeltaan 85 cm. Nuorempana maalamani graffitit olivat noin 5 metriä leveitä.

Olen myös suunnitellut akryylimaalin ja spraymaalin yhdistämistä isoihin teoksiin kankaalle. Pohjamaali tulisi spraymaalilla ja etuala sekä yksityiskohdat akryyli- maalilla.

Tekniikkana käytän nykyisin akryylimaaleja. Pidän niistä sen vuoksi, että ne kuivuvat nopeasti ja voin maalata monia kerroksia päällekkäin. Olen ajatellut myös öljyväreiden käyttöä uudelleen. Nuorena poikana Hollolan lasten- ja nuorten kuvataidekoulussa maalasin öljyväreillä joitakin maalauksia, mutta en silloin pitänyt niiden pitkästä kuivumisajasta. Nykyään markkinoilta kyllä löytyy myös öljyvärejä, jotka kuivuvat vuorokaudessa.

Teen usein luonnoksia paperille, ennen kuin aloitan itse maalamisen. Aiheita saan musiikista, erilaisista kokemuksista ja netistä. Yhden akryylimaalauksen tekemiseen menee yleensä aikaa noin viikko. Mieluisin aika maalata on illalla. Käytän maalatessa erikokoisia siveltimiä ja pensseleitä. Isojen pintojen tekoon minulla on pesusieniä, joilla saa tasaista jälkeä. Rajaamiseen käytän usein sapluunoja ja maalarinteippiä.

Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832) sanoo väriopissaan keltaista iloiseksi ja hilpeäksi ja kevyesti kiihottavaksi. Keltainen on myös väri, jonka ihmissilmä ensimmäisenä havaitsee. Jos keltainen on tasapainossa, ihmisen rakkaus itseensä säteilee sydämen kautta ulospäin kuin auringon valo. Olemus on perusonnellinen ja valoisa, koska ihminen on hyväksynyt itsensä sellaisenaan. Myös ihmisen optimismi ja myönteinen mieli näkyy ulospäin. Hänellä on tahdonvoimaa, jonka hän tuo ilmi ja toimii sen mukaan. Hän tietää, miksi hän elää ja kuka hän on. Keltainen on iloista, uteliasta ja optimismista energiaa, joka antaa tilaa uusille ideoille. Keltainen pongahtaa myös esille elämäntilanteessa, silloin kun ihminen haluaa vahvasti ilmaista itseään. Ilmaisua voi olla kirjallista, kuvallista tai fyysistä. Keltainen kanavoi sisäistä inspiraatiota ja auttaa sitä tulemaan ulos. Väriterapian mukaan keltaista musiikkia edustaa musiikki, joka virkistää ja rentouttaa mieltä kuten klassinen musiikki ja jazz.

Olen tehnyt myös kuvanveistotöitä Lahden taideinstituutissa opiskelujeni aikana. Tuutorina on ollut kuvanveistäjä Jukka Lehtinen. Materiaalina olen käyttänyt valkosavea. Pidän savesta, koska sitä voi muotoilla helposti ja oikein pakattuna savi

säilyy pehmeänä seuraavaa työstökertaa varten. Saven kanssa työskentelyn olen kokenut rentouttavana, kuten maalaamisenkin. Aiheena kuvanveistossa on ollut maalausteni tapaan *jazz*. Olen muotoillut savesta kolmiulotteisia kirjaimia. Mallina veistoksilleni ovat olleet uusimmat maalaukseni. Saven kuivuttua olen raakapolttanut teokset. Sen jälkeen olen lisännyt lasitteen ja polttanut uudestaan. Lasite tuo paljon ilmettä veistoksiin. Taideinstituutissa sain tehtyä viisi keramiikkaveistosta. Ne eivät ole kovin isoja, mutta ihan näyttäviä.

9. Taiteilijabrändi

Käsitteet muuttuvat kulttuurisen evoluution seurauksena. Näin ollen käsitteen sisältöä voi ymmärtää parhaiten tutkimalla sanan käyttöä erilaisissa käytännön yhteyksissä. Sana brändi on kokenut aikamoisen muutoksen viimeisten vuosikymmenten aikana. Nykyään voidaan perustellusti väittää, että brändi on merkitty nimi, joka tunnetaan jossakin kohderyhmässä ja joka eroaa muista merkityistä nimistä. Brändillä on identiteetti, visuaalinen ja viestinnällinen identiteetti sekä imago, kirjoitti Riitta Kylänpää Helsingin Sanomissa 22.8. 2010.

Brändin identiteetti rakentuu organisaation historiasta ja kulttuurista: esimerkiksi arvoista, hengestä, toimintaperiaatteista, eettisestä koodistosta, osaamisesta, tavoitteista ja lupauksista. Identiteetti tunnustetaan samankaltaisuudesta ja erottuvuustekijöistä. Toisaalta identiteetti on laajempi ja rikkaampi käsite, eikä liity vain tunnistamiseen.

Taiteilijan brändistä on puhuttu Suomessa jonkin verran. Kansainvälisesti muun muassa Julian Stallabrass, joka on brittiläinen professori ja työskentelee opettajana, kuraattorina ja valokuvaajana Lontoon Taideinstituutissa on käsitellyt konseptia esimerkkeinään Damien Hirst ja Jeff Koons. Bränditaiteilijan käsite on ongelmallinen sinänsä, koska se perustuu vanhaan ideologiaan taiteilijasta, jolla on Midaksen kultainen kosketus. Tämä kosketus, joka muuttaa kaiken loistavaksi ja virheettömäksi kullaksi, saattaa aiheuttaa kadehdintaa muiden joukossa. Uuden sukupolven myötä taiteen idealisointi ja estetiikan kautta arvottaminen ovat häviämässä. Temaattinen ja asiakokonaisuuksia käsittelevä taide nousee yhä tärkeämmäksi myös ostajakunnan

keskuudessa. Kehitys mahdollistaa laaja-alaisemman yleisön ja uuden markkinarakenteen myös Suomessa, jossa kuvataiteen ostajat ja yleisö ovat vahvasti yhteiskunnan etukäteen määrittelemiä.

Vanhassa taidemarkkina rakenteessa taiteilijabrändi rakennettiin. Esimerkiksi 1980-luvulla impressionisti- ja modernistitaiteilijoiden teosten korkea hinta toi heidät taiteen ja taidemarkkinoiden ytimeen. Todellinen taiteellinen arvo mitattiin kuitenkin taidehistorian kautta. Niihin aikoihin luotiin pohjaa laadun ja taiteen arvottamiselle taidemarkkinoilla.

Koko 1900-luku painottui nykyisten markkinarakenteiden ja taidemarkkinoiden rakennukseen. Kansainvälisillä julkisilla markkinoilla käytettävä taidemarkkinoiden elitistinen muotti on suhteellisen uusi ilmiö taiteen historiassa, jossa kisällitoiminta ja taiteen käsityömäinen olemus ovat olleet keskeisiä aina moderniin aikaan asti. Musiikin historian kohdalla on esitetty, että Yhdysvalloissa musiikki nostettiin elitistiseen asemaan suurten maahanmuuttovirtojen aikana. Jää pohdittavaksi, tapahtuiko samoin myös kuvataiteen saralla.

Historiassa kuvataide on toiminut vahvana yhteiskunnallisena peilinä ja viestintävälineenä, kunnes kuvataide korotettiin jalustalle, jolla se edelleen jossain instituution brändillä on. Nykytaidemarkkinoilla sillä on vahvempi vaikutus taiteilijan urakehitykseen kuin yksilön brändillä. Esimerkiksi Suomen nykytaidemarkkinoilla kritisoidaan vahvasti bränditaiteilija-ajattelua ja pohditaan, voiko taiteilija olla tähti jo nuorena. Kritiikkiä on herättänyt myös median hypetyt nuorten taiteilijoiden töistä sekä huoli nuorten tekijöiden urakehityksestä.

Musiikkimaailmassa vastaava mainstream- ja underground-musiikin ikonimentali-teetti oli vahvimmillaan 1980-luvulla, mutta 90-luvulla nousi esiin vaihtoehtoisen ja underground-tyyppisen subjektiivisen kuuntelun trendi, joka on edelleen kasvanut 2000-luvulla. Samankaltaista kehitystä on havaittavissa kuvataidesektorilla. Nykyään tehdään yhä enemmän laadullisia, elämystalouteen sopivia kokonaistaideteoksia. Esimerkiksi musiikkimaailma on huomattavasti pirstaloituneempi ja portinvartijat menettävät paikkansa, koska internet tarjoaa mahdollisuuden edelleenjakeluun ja suoramyyntiin, mikä lienee kehitys myös kuvataiteissa. Midaksen kosketus ja -

näkökulma on häviämässä kuvataiteissa. Tulevaisuudessa taiteilijat nähdään ammattilaisina, joiden työn arvo ja laatu määritellään hyvin subjektiivisesti, hierarkisen maailman toivottavasti väistyessä vapaan tiedonkulun myötä.

Esikuvani saksalainen Mirko Reisser, DAIM on hyvä esimerkki eurooppalaisesta taiteilijabrändistä. Daim on kansainvälinen taiteilija ja hänellä on laajat kaupalliset nettisivut, joiden kautta hän myös myy teoksiaan ja kertoo uusista näyttelyistä, maalausmatkoistaan ja tapahtumista. Daimin www-sivujen yhteydessä on verkko-kauppa, josta kiinnostuneet voivat ostaa hänen taiteellaan kuvitettuja tuotteita kuten vaatteita, julisteita, kirjoja, iPod ja MP3-soittimia. Hänen kuvia on ollut myös uuden Opel-Corsan tv-mainoksessa. Tämä mainos on tullut Suomessakin televisiosta. Olen itsekin kiinnostunut taiteeni brändämisestä. Internetistä löytyy verkkosivuni, josta löytyy maalauksiani ja veistoksiani ja muita tietoja. Näyttelyideni yhteyteen olen painattanut postikortteja sekä julisteita kuvistani, ja kauppa on käynyt oikein hyvin.

10. Yksitysnäyttely Taidekeskus Taarastissa

Pidin opinnäytetyönäyttelyni Taidekeskus Taarastissa Nastolassa helmikuussa 2011. Silloin oli tämän talven kovimmat pakkaset. Taidekeskuksessa vierailee vuosittain noin 18 000 kävijää. Vaihtuvia näyttelyitä pidetään salissa ja kahviossa sekä siellä järjestetään konsertteja, kesäteatteria ja monia muita yleisötilaisuuksia. Taidehalli ja ulkoesiintymislava sijaitsevat koivujen katveessa kauniin Pikku-Kukkasen rannalla. Taidehallin on suunnitellut arkkitehti Erkki Aarti ja se valmistui vuonna 1990. Taidekeskusta ylläpitää Nastolan Taideyhdistys.

Näyttelyn mainosmateriaalina käytin maalaustani *Connecting* (2010). Maalauksessa on keltaisen ja oranssin sävyillä maalattu aavikkomaisema, jossa on etualalla hopean ja harmaan sävyillä maalattu urbaani *jazz*-muoto. Taustalla kaksi elefanttia tervehtii toisiaan. Suunnittelin näyttelyn kutsukortin, julisteen ja lehdistötiedotteen itse ja painatin ne lahtelaisessa kirjapainossa.

Opinnäytetyönäyttelyssä minulla oli esillä 20 maalausta ja 5 veistosta. Tilana Taarastin galleria oli perus suorakulmio. Kooltaan 240 neliötä eli suhteellisen iso ja valoisa.

Ripustin näyttelyni väljästi ja yritin välttää ahdasta sommitelmaa. Suurimmat ja näyttävimmät maalaukset tulivat takaseinälle ja muut sivuille. Sommittelin teokset galleriaan siten, että mahdollisimman erilaiset maalaukset olivat vierekkäin ja siten korostin teosten yksilöllisyyttä. Ripustamisessa huomioin, että maalaukset olivat samalla korkeudella alareunoista. Veistokset olivat keskellä galleriaa neliön muodossa, joista suurin veistos sommitelman keskellä.

Avajaiset olivat kutsuvieraille sunnuntaina 6.2. klo 14–17. Paikalle tuli ystäviäni, sukulaisiani, taiteilijoita, nastolalaisia taiteenystäviä ja toimittajia. Avajaisissa olin järjestänyt myös tarjoilua: viiniä, kahvia, suolaista ja makeaa. Juhlapuheen avajaisissa piti Nastolan taideyhdistyksen puheenjohtaja Erkki Mielo, joka ylisti: *Taarastissa on ollut satoja näyttelyjä, mutta ei näin värikästä, valoisaa ja mielenkiintoista. Ja tästä on hyvä jatkaa!* Oman kiitospuheeni pidin soittamalla flyygelillä oman sävellykseni *Victory*, mikä herkisti osan kuulijoista kyyneliin.

Jo avajaisissa sain paljon positiivista ja kannustavaa palautetta ja edistymiseni oli pantu myös merkille. Kannustavia viestejä ja puheluita sain muiltakin päiviltä. Taidekeskuksen syrjäinen sijainti, lyhyet aukioloajat ja paukkupakkaset varmaankin verottivat taidenäyttelyssä kävijöitä, mutta kokemus oli silti myönteinen kaikin puolin. Hyviä vinkkejäkin sain tulevaisuudelleni, etenkin avajaisissa läsnäolevilta kuvataiteilijoilta. Tulevan kesän Berliinin matkaideankin sain avajaisissa. Siellä voin tutustua omaan tyylisuuntaani lisää ja nähdä mahdollisesti esikuvani Mirko Reisserin (DAIM) teoksia livenä.

13. Lopuksi

Olen oppinut tätä opinnäytetyötä tehdessäni uusia asiota itsestäni. Ensimmäkin olen huomannut, että omista kuvista ja tyylistä kertominen ei ole helppoa. Mielestäni onnistuin kuitenkin aika hyvin kertomaan metodeistani ja teemastani taiteellisessa ilmaisussani ja työskentelyssäni. Myös tutkiessani surrealismia, nykytaidetta ja taiteilijabrändiä oivalsin paremmin niiden merkityksiä ja sisältöjä. Uskon, että *jazz*-teema kuvissani kehittyy ja saa uusia muotoja sekä suurempia maalaus kokoja tulevaisuudessa.

Lahden ammattikorkeakoulu muotoilu- ja taideinstituutti, kuvataide on ollut paras koulu missä olen opiskellut. Kaksi vuotta aikuisopiskelijana Sammonkadulla on mennyt nopeasti. Olen kehittynyt maalaamisessa paljon. Sommittelu ja rajaaminen on parantunut. Myös maalauskoort ovat kasvaneet. Uutena asiana olen oppinut Johannes Ittenin seitsemän väririnnastusta, jotka muistan unissakin. Olen kyllä käyttänyt osaa väririnnastuksista aikasemminkin, mutta ilman tietämättä niiden nimiä. Näyttelyn rakentamisesta olen myös saanut paljon oppia. Näyttelyä rakentaessa ei pidä olla ahne tai tyhmä. Kokonaisuudessa ei saa olla liikaa teoksia, jotta töillä on tilaa hengittää. Näyttelyn oikea valaiseminen on myös tärkeää.

Olen pitänyt kolme yksityisnäyttelyä opiskelujeni aikana taideinstituutissa. Näistä ensimmäinen oli Galleria Aila Seppälässä Lahdessa helmikuussa 2010. Tämä näyttely oli menestys: kahdeksan maalausta meni kaupaksi. Syksyllä 2010 pidin yksityisnäyttelyn Galleriakahvila Mea Mannassa Lahdessa. Opinnäytetyönäyttelyni oli helmikuussa 2011 Taidekeskus Taarastissa Nastolassa. Näistä vaativin näyttely rakentaa oli Taarasti. Siellä oli maalausten lisäksi myös veistoksia ja tila oli kooltaan suurin. Osallistuin myös Hollolan taideyhdistyksen kahteen yhteisnäyttelyyn kesällä 2010.

Taidekeskus Salmelan johtaja Tuomas Hoikkala kävi syksyllä 2010 tutustumassa kuviini asunnollani ja kehoitti hakemaan 3–4 kuukaudeksi taiteilijareidenssi-työskentelytiloja Salmelasta valmistuttuani kuvataiteilijaksi. Hän piti kuvistani ja piti sellaista mahdollisuutta ponnahduslautana tulevaisuuden uralleni taiteilijana, joten sitäkin kannattaa pitää mielessä. Pyrin siihen, että valmistuttuani taideinstituutista

alan etsimään työskentelytilaa Lahden alueelta.

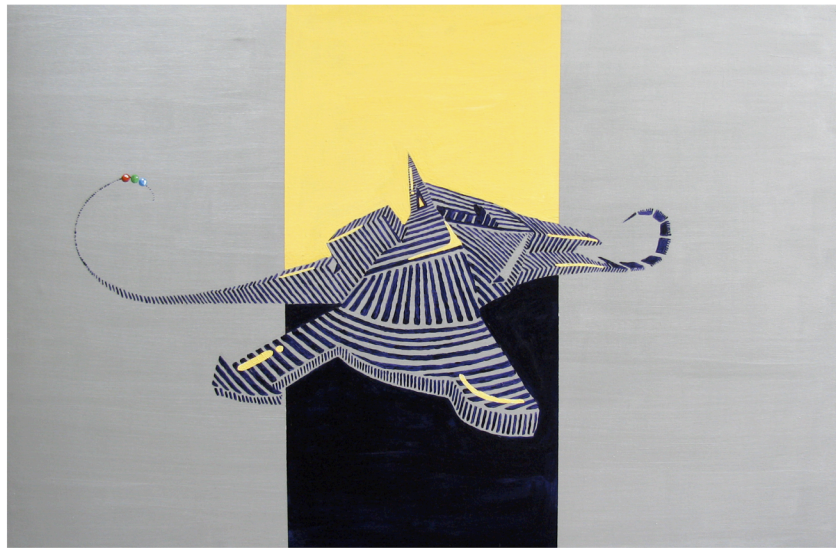
VILEÄ HENKÄYS
2009
akryyli kankaalle
50 x 80 cm

LUMOUS
2010
akryyli kankaalle
70 x 100 cm

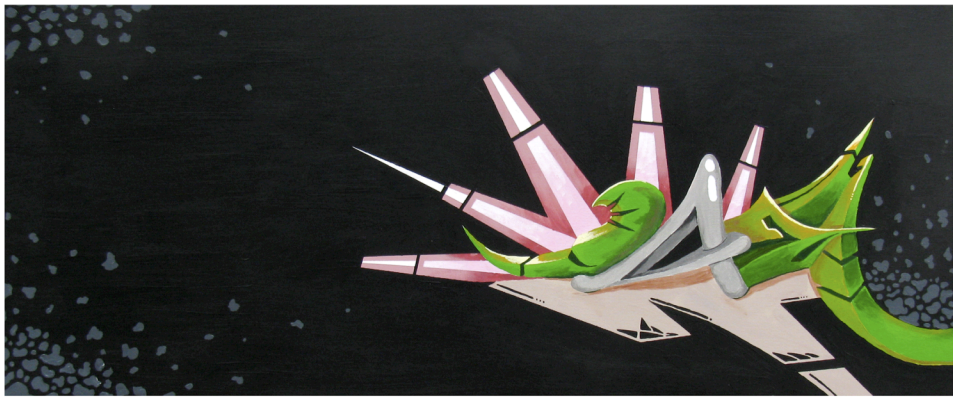
TAKE A RIDE
2005
akryyli kovalevyllle
80 x 60 cm

SILVER HAZE
2010
akryyli kankaalle
85 x 130 cm

CONNECTING
2010
akryyli kankaalle
80 x 120 cm

FUNKY
2011
akryyli kankaalle
55 x 130 cm

KIRJALLISUUS

- Coloria: 2009. *Keltainen*. Viitattu 6.4.2011
Saatavissa: <http://www.coloria.net/varit/keltainen.htm>
- Daim: 2011. *Graffiti-art*. www-sivut. Viitattu 4.5.2011.
Saatavissa: <http://daim.org/site/en>
- Ferrari, Silvia 1999. *1900-luvun taide*.
Suomennos Mirja Itkonen ja Elina Suolahti. *Arte del Novecento*, 1999.
Helsinki: Tammi.
- Isomursu, Anne & Jääskeläinen, Tuomas 1998. *Helsinki Graffiti*.
Helsinki: Matti Pyykkö.
- Julian Stallabrass: 2011. *The Courtauld Institute of Art*. Viitattu 4.5.2011.
Saatavissa: <http://www.courtauld.ac.uk/people/stallabrass-julian.shtml>
- Kookas: 2011. *Kuinka kuvataiteilija työskentelee*. Artikkel. Viitattu 20.3.2011.
Saatavissa: <http://www.kookas.fi/articles/read/4260>
- Kookas: 2011. *Surrealismi*. Artikkel. Viitattu 11.3.2011.
Saatavissa: <http://www.kookas.fi/articles/read/6258>
- Kylänpää, Riitta. *Suomi-brändiin tarvitaan hulluutta*. Artikkel. 24.10.2010.
Viitattu 1.3.2011. Saatavissa: <http://muuntuvailme.wordpress.com/category/brandit/>
- Luukkonen, Helena 2006. *Parantava sateenkaari*. Väriterapiaopas.
Hämeenlinna: Karisto.
- Sjöberg, Kira: 2010. *Nykytaiteen markkinarakente, ansaintalogiikka ja uudet liiketoimintamallit*. Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu.
Luovan Suomen julkaisu 2. Viitattu 1.4.2011.
Saatavissa: http://www.cupore.fi/documents/Taidemarkkinat_Sjoberg_220110.pdf

Kuvataideopettajiltani Ilkka Väätiltä ja Minna Jatkolalta, samoin kuvanveistoa opettaneelta Jukka Lehtiseltä saamiani neuvoja ja opetuksia pidän hyvinä ja hyödyllisinä ja olen kiitollinen, että olen saanut mahdollisuuden opiskella kuvataiteilijaksi Lahden ammattikorkeakoulun taideinstituutissa.